

Παραθετικά Επιθέτων

Τα επίθετα χαρακτηρίζονται για το βαθμό στον οποίο βρίσκονται: **θετικός, συγκριτικός** και **υπερθετικός**. Ο συγκριτικός και ο υπερθετικός αποτελούν τα παραθετικά του επιθέτου. Χρησιμοποιούμε τα παραθετικά όταν θέλουμε να δηλώσουμε διάφορους βαθμούς σύγκρισης.

- Στο συγκριτικό βαθμό το επίθετο φανερώνει πως το ουσιαστικό έχει μια ιδιότητα ή ποιότητα σε **μεγαλύτερο βαθμό από κάποιο άλλο**.

Π.χ. Το αποτύπωμα του λύγκα μοιάζει με της γάτας, όμως είναι τρεις φορές **πιο** μεγάλο.

Σχηματίζεται:

❖ **Μονολεκτικά:** βάζω στο θέμα του θετικού βαθμού τις καταλήξεις «-ότερος, -ότερη, ότερο.....-ύτερος, -ύτερη, -ύτερο.....-έστερος, -έστερη, -έστερο» (π.χ. ο ωραιότερος, η μεγαλύτερη, το επικρατέστερο)

❖ **Περιφραστικά:** **πιο + θετικός βαθμός** (π.χ. πιο ζωηρός)

- Στον υπερθετικό βαθμό το επίθετο φανερώνει πως το ουσιαστικό έχει μια ιδιότητα ή ποιότητα σε **πολύ μεγάλο βαθμό ή σε ανώτερο βαθμό από όλα τα όμοια του**.

1. Όταν το επίθετο φανερώνει πως το ουσιαστικό συγκρίνεται με όλα τα άλλα του ίδιου είδους έχει σε **πιο μεγάλο βαθμό** την ποιότητα ή ιδιότητα, ονομάζεται **σχετικός υπερθετικός**.

Π.χ. Τα μάτια της μαρμότας (τρωκτικό ζώο) τη βοηθούν να εντοπίζει τον **πιο μεγάλο** (ή το **μεγαλύτερο**) εχθρό της, τον αετό.

Σχηματίζεται πάντα **περιφραστικά:** **ο, η, το + δύο τρόποι συγκριτικού βαθμού** (π.χ. ο πιο μαλακός, η φωτεινότερη)

2. Όταν το επίθετο φανερώνει πως το ουσιαστικό έχει κάποιο γνώρισμα σε **πολύ μεγάλο βαθμό**, χωρίς να γίνεται σύγκριση με άλλα ουσιαστικά ονομάζεται **απόλυτος υπερθετικός**.

Π.χ. Ο γορίλλας αρχηγός είναι **προστατευτικότερος** (ή **πολύ προστατευτικός**) πατέρας.

Σχηματίζεται:

❖ **Μονολεκτικά:** βάζω στο θέμα του θετικού βαθμού τις καταλήξεις

«-ότατος, -ότατη, ότατο.....-ύτατος, -ύτατη, -ύτατο.....-έστατος, -έστατη, -έστατο» (π.χ., χαμηλότατος, πλατύτατη, υγιέστατο)

❖ **Περιφραστικά:** επιρρήματα «πολύ, πολύ πολύ, πάρα πολύ» + θετικός βαθμός (πολύ μικρός, πολύ πολύ γενναίος, πάρα πολύ σκοτεινός)

Παρατηρήσεις:

1) Ανώμαλα παραθετικά

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
απλός	απλούστερος	απλούστατος
γέρος	γεροντότερος	-
καλός	καλύτερος	άριστος
κακός	χειρότερος	χειρίστος / κάκιστος
λίγος	λιγότερος	ελάχιστος
μεγάλος	μεγαλύτερος	μέγιστος
πολύς	περισσότερος (πιότερος)	πλείστος

2) Ορισμένα επίθετα δε σχηματίζουν καθόλου παραθετικά. Φανερώνουν:

- ύλη (π.χ. ξύλινος)
- καταγωγή ή συγγένεια (π.χ. καλαματιανή, μητρικό)
- τόπο ή χρόνο (π.χ. βουνίσιος, χθεσινός)
- ιδιότητα ή ποιότητα (π.χ. αθάνατος, μισός)

Παραθετικά Επιρρημάτων

Παραθετικά σχηματίζουν και τα επιρρήματα σε «-ά, -ιά, -ως».

βαθύς (επίθ.) → βαθιά (επίρ.), επιεικής (επίθ.) → επιεικώς (επίρ.)

Σχηματίζουν τα παραθετικά τους όπως και τα επίθετα:

➤ Συγκριτικός βαθμός:

❖ Μονολεκτικά: βάζω στο θέμα του θετικού βαθμού τις καταλήξεις «-ότερα, -ύτερα, -έστερα» (π.χ. οικονομικότερα, βαθύτερα, επικρατέστερα)

❖ Περιφραστικά: επίρρημα «πιο» + θετικός βαθμός (π.χ. πιο δυνατά, πιο παχιά, πιο εμφανώς)

➤ Υπερθετικός βαθμός:

❖ Μονολεκτικά: βάζω στο θέμα του θετικού βαθμού τις καταλήξεις

«-ότατα, -ύτατα, -έστατα» (π.χ. φανταστικότερα, πλατύτατα, ευκρινέστατα)

❖ Περιφραστικά: επίρρημα «πολύ» + θετικός βαθμός (π.χ. πολύ μακρινά, πολύ παλιά, πολύ επιεικώς)

Παρατηρήσεις:

1) Ανώμαλα παραθετικά:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
απλά / απλώς	απλούστερα	απλούστατα
καλά	καλύτερα	άριστα
κακά	χειρότερα	χείριστα / κάκιστα
λίγο	λιγότερο	ελάχιστα
Πολύ	περισσότερο (πιότερο)	-

Τα παραπάνω επιρρήματα σχηματίζουν κανονικά περιφραστικά παραθετικά (π.χ. απλά - πιο απλά - πολύ απλά). Το επίρρημα «πολύ» σχηματίζει υπερθετικό «πάρα πολύ».

2) Τα επιρρήματα «**νωρίς, εμπρός, ύστερα, πρώτα**» σχηματίζουν συγκριτικό βαθμό «**νωρίτερα, μπροστούτερα, υστερότερα, πρωτούτερα**»,

ενώ το επίρρημα «**γρήγορα**» γίνεται «το γρηγορότερο».

3) Οι καταλήξεις «-ύτερα, -ύτατα» γράφονται με «**υ**» (π.χ. πλατούτερα, βαθύτατα). Εξαιρείται το «**νωρίτερα**».

4) Τα παραθετικά που προέρχονται από τα τοπικά επιρρήματα «**άνω, κάτω**» γράφονται με «**ω**» (π.χ. ανώτερα, κατώτατα)

Ασκήσεις:

1. Σχηματίσω τα παραθετικά των παρακάτω επιθέτων με όλους τους δυνατούς τρόπους:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
καλός		
κακιά		
μικρός		
βραδύ		
επιμελής		

2. Σχηματίζω τα παραθετικά των παρακάτω επιρρημάτων με όλους τους δυνατούς τρόπους:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
απλώς		
λίγο		
πολύ		
ωραία		
φοβερά		

3. Συμπληρώνω τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του συγκριτικού ή του υπερθετικού βαθμού:

Το μήλο είναι από ..... (θρεπτικός) φρούτα.

Ο Λάτσης είναι ..... (πλούσιος).

Ο Ειρηνικός ωκεανός είναι ..... (μεγάλος) από τον Ατλαντικό.

Η διευθύντρια είναι ..... (άνω) από την προϊσταμένη.

Ο Άδης είναι ..... (κάτω) σημείο του κόσμου.

Τα πράγματα είναι ..... (απλώς), αν τα σκεφτείς λογικά.